

Biblioteksplan 2018 - 2021

Verksamhetsplan för Älmhults bibliotek

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING

BAKGRUND

- 1 Syfte och uppföljning
- 2 Styrdokument för biblioteksverksamhet
- 3 Uppdrag, organisation och verksamhet
- 4 Verksamhetens funktion och personalens roll
- 5 Samordning och samarbete

FRAMTID

- 6 Vision och mätmetod för verksamhetens mål 2018 - 2021
- 7 Utmaningar 2018 - 2021

SAMMANFATTNING

Denna biblioteksplan är en långsiktig plan för folkbiblioteksverksamheten i Älmhults kommun och beskriver hur verksamheten ska arbeta och utvecklas framöver samt vilka utmaningar verksamheten står inför. Planen har sin utgångspunkt i bibliotekslagen och kommunens strategiska utvecklingsplan.

Målen för verksamheten utgör samma bas som i tidigare planer, men nya nationella krav och resultatet av en för tjänstemän och politiker gemensam workshop om hur vi vill ha det i Älmhults kommun år 2030, medför att visionerna om hur målen ska nås framöver förändrats. De nya visionerna innebär att verksamheten nu står inför en rad utmaningar.

De stora utmaningarna under perioden handlar framför allt om:

- att möta användarnas behov av e-tjänster så att de kan nå bibliotekets utbud och tjänster när deras behov är som störst, t ex på kvällstid och hemifrån
- att utrusta biblioteken med teknik och programvaror samt kontinuerligt utveckla personalens kompetens för att kunna arbeta för ett jämlikt samhälle, inte bara när det gäller invånarnas kunskaper som rör digitala samhällstjänster, utan även i t ex programmering och spelifiering
- att ständigt arbeta för ett demokratiskt samhälle genom att ge såväl barn som vuxna tid och möjligheter att bygga sin egen kommunikativa förmåga för att kunna framföra sin åsikt, lyssna, diskutera och förstå
- att aktivt arbeta för ett utbud för användare med annat modersmål än svenska och stimulera denna målgrupps språk- och läsutveckling samt deras flerspråkighet
- att aktivt arbeta för att erbjuda anpassade medier för användare med särskilda behov och att tillhandahålla relevanta digitala verktyg
- att erbjuda en attraktiv biblioteksservice för fler invånare på landsbygden och i glesbygden

Biblioteksplanen är ett styrdokument som antas av kultur- och fritidsnämnden. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att planerad utveckling säkerställs i samband med årligt budgetarbete. Tjänstemännen inom folkbiblioteket ansvarar för att en specificerad handlingsplan upprättas så att planerad utveckling kan genomföras.

*§2 Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet.
(Ur Bibliotekslagen)*

BAKGRUND

1 Syfte och uppföljning

1.1 Syfte

Bibliotekslagen fick den 1 januari 2005 ett tillägg som säger:

- Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Med anledning härav gav kommunstyrelsen år 2008 kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till en plan för folkbiblioteksverksamheten i Älmhults kommun för beslut i kommunfullmäktige. Denna första version antogs för åren 2009–2012. Därefter skrevs en ny plan för åren 2014–2017. Det har nu blivit dags att revidera denna plan och planera för fyra nya år.

Syftet med föreliggande plan är att tillmötesgå invånarnas behov av biblioteksservice och skapa beredskap för framtida krav. Syftet är tillika att stimulera till utveckling av ett livslångt lärande, social och kulturell välfärd och därmed regional tillväxt och utveckling. Bibliotek är inga isolerade verksamheter utan verksamheter som tjänar kommunens syften. En biblioteksplan ska underlätta viljan att föra en offensiv bibliotekspolitik. Denna av kultur- och fritidsnämnden antagna plan, är ett styrdokument som synliggör den politiska viljeinriktningen vad gäller utvecklingen av kommunens folkbibliotek.

1.2 Uppföljning och utvärdering

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att biblioteksplanen revideras senast 31 december vart fjärde år. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att planerad utveckling säkerställs i samband med årlig revision av bokslut och årligt budgetarbete. Folkbiblioteket ansvarar för att planerad utveckling genomförs enligt specificerad handlingsplan och att åtgärdernas resultat och effekt utvärderas i samband med det årliga bokslutet. Verksamheten ansvarar också för att kontinuerligt beakta och analysera nya behov från kommunens invånare och vid behov ompröva planerad verksamhet samt att varje år planera för ytterligare ett år framåt.

På nationell nivå är det Kungliga biblioteket som tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna, i vårt fall Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, följer upp hur de biblioteksplaner som antagits i kommunerna har utformats och hur de används.

2 Styrdokument för biblioteksverksamhet

2.1 Internationella

UNESCO har i ett Folkbiblioteksmanifest formulerat rekommendationer för FN:s medlemsländer att ta hänsyn till. Där anges att folkbiblioteket ska tillgängliggöra information och kunskap för samtliga medborgare. Alla ska ha tillgång till folkbibliotek oavsett ålder, etnicitet, kön, religion, nationalitet, språk eller social status. Speciellt anpassade tjänster och medier ska finnas tillgängliga för personer som av olika anledningar inte kan utnyttja det ordinarie utbudet, t ex personer med någon form av funktionsvariation.

FN:s konvention om barns rättigheter betonar alla barns lika rättigheter och värde, rätt att uttrycka sig, bli lyssnad till och utvecklas. Barnets rätt ska vara i centrum när beslut om barn fattas och barnets behov ska beaktas.

2.2 Nationella

Den nationella styrningen av folkbiblioteken återfinns i Bibliotekslagen (2013:801). Denna säger att alla kommuner ska ha folkbibliotek i syfte att främja invånarnas intresse för läsning och litteratur, bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Därutöver anger lagen att folkbiblioteken ska verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla invånare. Lagen reglerar också att lån ska vara avgiftsfria. Vidare poängteras att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, personer med funktionsvariation, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska.

2.3 Regionala

På den regionala nivån är BiBK, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, en för biblioteken viktig aktör inom kultursamverkansmodellen. Verksamheten är samordnad för Region Blekinge och Region Kronoberg och har som uppgift att främja folkbibliotekens samarbete och verksamhetsutveckling. Övergripande regionala och statliga styr- och strategidokument ligger till grund för BiBK:s arbete och syftet är att kommunernas invånare ska erbjudas en jämlik biblioteksverksamhet av hög kvalitet.

2.4 Kommunala

Älmhults kommun ska vara och agera som möjliggörare. Kommunen ska sträva efter enkelhet, närhet till god service och hög tillgänglighet. I den strategiska utvecklingsplanen "Så ska vi tillsammans utveckla Älmhults kommun" samlas kommunens övergripande principer för styrning i ett gemensamt dokument för kommunens nämnder. Här anges tydliga inriktningsmål för att nå kommunens främsta mål som är att öka befolkningen. En av de saker kommunen vill lyfta fram som särskilt viktiga för att skynda på utvecklingen är:

- Ett rikt och varierat fritids- och kulturutbud som stimulerar kommuninvånarna till god hälsa och livskvalitet samt bidrar till kommunens attraktivitet som boendeort.

Älmhults kommun har en gemensam värdegrund som beskriver hur alla som arbetar i kommunen ska vara och handla mot varandra och mot omvärlden. Kommunens anställda arbetar alla i medborgarens tjänst och allas arbete ska bygga på och understödja demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet. Anställda ska erbjuda en effektiv och serviceinriktad verksamhet med ett tydligt medborgarperspektiv. Värdegrunden bygger på de tre grundpelarna: professionalism, öppenhet och engagemang.

3 Uppdrag, organisation och verksamhet

3.1 Folkbibliotekets uppdrag

Folkbibliotekets huvuduppdrag är att utgöra en resurs för livslångt lärande och demokratisk utveckling och spelar därmed en central roll i såväl den enskildes personliga utveckling som i den gemensamma samhällsutvecklingen. Att utifrån människors vardag tillgängliggöra möjligheter att utveckla sin förståelse, fördjupa sina kunskaper, skapa mening och öka sin livskvalitet är bibliotekets viktigaste åtagande. Bibliotekets verksamhet vänder sig till alla kommuninvånare och tillfälliga besökare med ett innehåll som återspeglar såväl det lokala som det nationella och internationella.

3.2 Folkbibliotekets organisation

Folkbiblioteket i Älmhults kommun omfattar ett huvudbibliotek i centralorten och sju små filialer i orterna Diö, Energyda, Hallaryd, Häradsbäck, Liatorp, Pjätteryd och Virestad samt ett digitalt 24-timmars bibliotek. Folkbiblioteket är organiserat under Utbildningsförvaltningen medan det politiska ansvaret ligger hos Kultur- och fritidsnämnden.

Offentligt finansierade bibliotek har i Sverige ett nära samarbete med andra bibliotek på såväl regional som nationell nivå vad gäller fjärrlån och verksamhetsutveckling. Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg främjar och stödjer den regionala biblioteksverksamheten genom t ex gemensamma boktransporter och gemensam interaktiv webbportal. Kungliga biblioteket är den myndighet som samordnar det svenska biblioteksväsendet och har i uppdrag att ta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi. Strategin ska bygga på en långsiktig vilja att behålla och utveckla biblioteksverksamheten i Sverige och ge svar på bibliotekens roll i samhället, användarnas behov, nya medier, teknisk utveckling, nationell infrastruktur med mera.

3.3 Folkbibliotekets verksamhet

Folkbiblioteket i Älmhult arbetar huvudsakligen med:

- Mediehantering (urval, inköp, registrering, översyn, exponering, marknadsföring)
- Referensarbete (referenssamtal, handledning, informationssökning, källkritik)
- Låneverksamhet (hantering av lånekort, inlån, utlån, omlån, återlämning, krav)
- Programverksamhet (aktiviteter i både egen regi och med inhyrda artister/föreläsare)
- Teknik (hantering av katalogsystem, digital guide, automater, larm, datorer, iPads)
- Webbplats (publicera nytt, arkivera gammalt, strukturera, tillgänglighetsanpassa)
- Marknadsföring (press, sociala medier, digitala skärmar, foldrar, affischer)
- Administration (hantering av post och varor, kontorsarbete, ekonomi, personalfrågor)

4 Verksamhetens funktion och personalens roll

4.1 Folkbibliotekets funktion i samhället

Folkbiblioteket verkar läsfrämjande genom att stimulera språkutveckling och läslust samt ge invånarna tillgång till litteratur och andra medier. Berättelser i text, bild, ljud, film och spel, som speglar vår gemensamma historia, vår samtid och ger oss föreställningar om möjliga framtider. Människors läs- och skrivförmåga är en avgörande förutsättning för deltagande i ett demokratiskt samhälle.

Folkbiblioteket verkar för att öka kunskapen om hur digital informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning. Biblioteket garanterar alla invånares tillgång till informationstjänster och understödjer användarnas förmåga att kunna avkoda, förstå, kritiskt granska och analysera information. Biblioteket arbetar aktivt för att motverka det utanförskap som det innebär att inte veta hur och var man kan söka och hitta information i ett allt mer digitalt samhälle.

4.2 Personalens roll på folkbiblioteket

För att kunna arbeta med och för människor måste personalen i varje situation kunna handla klokt. Bibliotekarieyrket kräver såväl teoretiskt som praktiskt och lösningsinriktat kunnande som gott omdöme. Bibliotekarien har flera roller i sitt yrkesutövande, men den pedagogiska rollen är den klart övervägande. Att inkludera själva relationen med användarna i arbetet med att identifiera och lokalisera information är bibliotekariens främsta uppgift. Detsamma gäller i arbetet med att uppmuntra och vägleda användarna för att de ska kunna komma vidare i sin läsning och sitt lärande.

5 Samordning och samarbete

En formell samordning mellan folkbiblioteket och förskolan samt mellan folkbiblioteket och skolan i Älmhults kommun är reglerat i ett avtal som berör kostnader och tjänster för katalog- och utlåningssystem, databaser, kompletterande medieförsörjning och gemensamma läsprojekt.

Utöver detta sker ett kontinuerligt samarbete mellan folkbiblioteket och skolbiblioteken samt mellan folkbiblioteket och pedagoger i förskola respektive skola. Syftet är att med gemensamma krafter hjälpa kommunens barn och unga att komma längre i sin läsutveckling och sitt lärande och därmed nå såväl högre måluppfyllelse i skolan som högre självstyrande bildning på fritiden.

Som exempel på samarbete mellan förskolans personal och folkbiblioteket kan nämnas:

- Lån av böcker från folkbiblioteket att användas på förskolan
- Lån av bokpåsar från folkbiblioteket att lånas hem från förskolan
- Besök på folkbiblioteket utanför ordinarie öppettider med bibliotekarie som guide
- Utställningar på folkbiblioteket av barnens arbete i förskolan
- Lovaktiviteter på folkbiblioteket med t ex minibio

Som exempel på samarbete mellan skolans pedagoger och folkbiblioteket kan nämnas:

- Lån av böcker från folkbiblioteket att användas i undervisningen
- Besök på folkbiblioteket utanför ordinarie öppettider med bibliotekarie som guide
- Utställningar på folkbiblioteket av barnens arbete i skolan
- Inbjudan till alla i åk 4 för ett möte med Den galne professorn på folkbiblioteket
- Inbjudan till SFI-klasser för visning av folkbibliotekets resurser

FRAMTID

6 Vision och mätmetod för verksamhetsmål 2018 - 2021

I detta avsnitt anges under varje verksamhetsmål en vision för de kommande fyra åren. En vision som i huvudsak tar avstamp i nya nationella krav som påverkar folkbiblioteksverksamheten och i resultatet av den workshop som genomfördes med tjänstemän och politiker om hur vi vill ha det i Älmhults kommun år 2030. För att kunna följa upp hur väl verksamheten arbetar mot målen, anges också på vilket sätt detta mäts.

6.1 Verksamhetsmål 1

Erbjuda ett varierat och aktuellt mediebestånd av god kvalitet

MÅLVISION 2018 – 2021

Älmhults kommuninvånare har tillgång till ett generöst, allsidigt och aktuellt utbud av medier för både barn, ungdomar och vuxna. Här hittar de allt. Här finns pek- och bilderböcker för de minsta, böcker och ljudböcker som många vill läsa men också smal speciallitteratur för både barn och vuxna. Lokalhistoria för den som är intresserad av sin hembygd och studielitteratur för den som vill studera. Här finns gott om tidskrifter och filmer. Biblioteket beaktar låntagarnas önskemål och köper in böcker på olika språk eller kompletterar med lån från större bibliotek, t ex Internationella biblioteket i Stockholm.

Efterfrågan på digitala medier ökar och åtskillnaden mellan fysiska och digitala medier minskar. Det är lika naturligt att ladda ner en bok till sin smarta mobil eller läsa med öronen som att låna en fysisk bok med tryckt text. Tillgängligheten har ökat betydligt och alla medier cirkulerar så effektivt som möjligt. Ingen behöver vänta särskilt länge på nya attraktiva medier.

Att lätt och fritt kunna bilda sig en egen åsikt blir allt viktigare för medborgarna och kraven på att biblioteket håller en neutral och objektiv linje vid inköp är nödvändiga. Likaså att biblioteket tillhandahåller ett utbud med kvalitet.

MÄTMETOD:

- Antal bestånd av olika medietyper – för barn och vuxna
- Antal nyförvärv av olika medietyper – för barn och vuxna
- Antal utlån av olika medietyper – för barn och vuxna
- Cirkulationstal per medietyp – för barn och vuxna
- Antal låntagare totalt respektive aktiva – barn och vuxna
- Antal reservationer
- Antal övertidsvarningar, påminnelser och krav
- Procentandel nöjda med utbudet av medier

6.2 Verksamhetsmål 2

Erbjuda ett anpassat utbud och anpassade tjänster till dem som så behöver

MÅLVISION 2018 – 2021

Det digitala utbudet ökar för alla, vilket betyder att behovet av anpassade medier därmed kan komma att minska. Men då den kommersiella marknaden inte producerar allt, kan alla som är i behov av anpassade medier även fortsättningsvis möta ett attraktivt och tillgängligt utbud som lockar till läsning, oavsett funktionsvariation. Personalen har goda kunskaper om anpassade medier och strävar efter att öka sina kunskaper om kommunikation med hjälp av tecken, TAKK och AKK.

Utbudet av tekniska hjälpmedel ökar och biblioteket samarbetar med andra yrkesgrupper för att alla barn och unga ska få tillgång till individuellt anpassade medier och rätt hjälpmedel. Den som på grund av ålder eller funktionsvariation inte har möjlighet att själv ta sig till biblioteket, erbjuds så kallad "boken kommer"- service.

MÄTMETOD:

- Antal bestånd av anpassade medietyper – för barn och vuxna
- Antal nyförvärv av anpassade medietyper – för barn och vuxna
- Antal utlån och nedladdningar av anpassade medietyper – för barn och vuxna
- Antal utlån av depositioner till äldreboenden
- Antal utlån av hjälpmedel som DAISY-spelare och läsplattor
- Antal låntagare av talböcker, boken kommer och egen nedladdning
- Antal aktiviteter för målgruppen

6.3 Verksamhetsmål 3

Främja muntligt berättande, läslust och läsvanor samt kulturupplevelser

MÅLVISION 2018 – 2021

Såväl vuxna som barn och unga blir inspirerade till att läsa böcker i både tryckt och digital form. Biblioteket erbjuder som komplement till fysiska och digitala medietips ett stort utbud av aktiviteter, som t ex sagostunder, högläsning och temaaktiviteter för barn, LAN-kvällar och möten med mästare spelare för unga samt bokcirklar, författaraftnar och utställningar för vuxna. Personalen utvecklar med lyhördhet nya metoder för att främja ett fördjupat intresse för berättelser hos besökarna. Varje människa bär också på en egen berättelse och på biblioteket finns nu möjligheter att själv berätta.

Biblioteket har ett nära samarbete med förskolan om olika teman och bibliotekspersonalen besöker förskolorna för att inspirera och instruera. Förskolorna besöker biblioteket regelbundet eller kopplar upp sig digitalt mot biblioteket för att chatta med personalen eller t ex författare. Alla barn, med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, får möjlighet att utveckla en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsupplevelser. Biblioteket strävar efter att i samarbete även med barnhälsovården, skolan och föreningar, nå barn och föräldrar som inte har för vana att besöka biblioteket.

MÄTMETOD:

- Antal aktiviteter rörande muntligt berättande
- Antal aktiviteter rörande läslust och läsvanor
- Antal aktiviteter rörande kulturupplevelser
- Antal deltagare per åldersgrupp
- Procentandel nöjda med utbudet av program och aktiviteter

6.4 Verksamhetsmål 4

Uppmuntra till kreativitet och eget skapande

MÅLVISION 2018 – 2021

Biblioteket stimulerar till personlig utveckling för alla åldrar genom att erbjuda verkstäder där man kan prova på olika tekniker och metoder. Kreativiteten sjuder och det finns många möjligheter för den som gärna vill visa upp sina talanger. Den som vill berätta med hjälp av teknik kan givetvis arbeta med till exempel foton, animation, film eller konstruera egna spel. Biblioteket arbetar med alla konstformer, eftersom det är människors berättelser och människors uttrycksbehov som är det viktiga, inte formen.

MÄTMETOD:

- Antal aktiviteter rörande kreativitet och eget skapande
- Antal deltagare per åldersgrupp
- Antal utställningar

6.5 Verksamhetsmål 5

Stödja intresse för digital delaktighet och livslångt lärandet

MÅLVISION 2018 – 2021

Biblioteket utgör ett lokalt kunskapscentrum och arbetar för att stimulera nyfikenhet och vetgirighet. Bibliotekets personal möter därför alla besökares intressen i ett inlyssnande referenssamtal och erbjuder kompetent vägledning. Användarna får hjälp med strategier i sökteknik för att hitta rätt i bibliotekets katalog, databaser och på internet. Människors förmåga till kritiskt tänkande blir alltmer nödvändigt i en tid där desinformation ökar och bibliotekets personal erbjuder hjälp att sovra. Föräldrar kan känna sig trygga med att biblioteket tillhandahåller surfplattor med utvalda appar för barn.

Utvecklingen av digital teknik sker med mycket hög hastighet och biblioteket ligger i framkanten. Här kan man tillsammans med andra och med tillgång till ämnesexperter ta del av universitetens MOOCs (Massive Open Online Courses). En stor del av lärandet har blivit upplevelsebaserat och på biblioteket kan besökarna testa t ex 3D-skrivare och hologram samt förflytta sig till andra platser med hjälp av VR – virtual reality. För den som ännu inte känner sig bekväm med att hantera sin dator eller smarta mobil, erbjuder biblioteket hjälp till självhjälp för att alla både ska kunna ta del av information och själva kunna vara med och dela och påverka i samhället. De digitala samhällstjänsterna blir allt fler och biblioteket eftersträvar att underlätta för alla även genom teknisk hjälp och hjälp med byråkratsvenskan.

Besökare möter dessutom en rad inbjudna ämnesexperter som vidgar vetandet och uppmuntrar barn och föräldrar till ett lekfullt lärande. Barnen får i möten med representanter för olika yrken testa sina framtidsdrömmar. Det finns också möjlighet för invånarna att själva visa upp sina kunskaper och föreläsa för andra. Samtalscaféer stimulerar till åsiktsutbyte och ger möjlighet att ompröva den egna förståelsen.

MÄTMETOD:

- Antal användare per databas
- Antal användningar av självbetjäningssystemen
- Antal bokningar av datorer och laptops
- Antal utskrifter, kopior och scannningar
- Antal aktiviteter rörande digital delaktighet
- Antal aktiviteter rörande livslångt lärande
- Antal deltagare per åldersgrupp

- Procentandel nöjda med personalens hjälp med att hitta och söka information
- Procentandel nöjda med personalens hjälp med att använda teknik och e-tjänster

6.6 Verksamhetsmål 6

Erbjuda en stimulerande biblioteksmiljö

MÅLVISION 2018 – 2021

Besökarna hälsas välkomna till ett huvudbibliotek som är attraktivt för alla åldrar. Den som kliver in i biblioteket blir glad och nyfiken på allt som erbjuds och miljön stimulerar till både kunskap och kontemplation. Barnen känner att biblioteket är en plats att vara länge på, ungdomar har den plats de behöver och studerande kan boka studierum för självstudier. Biblioteket är en bra plats att sitta och studera och jobba på, men också en social mötesplats för likasinnade. Här finns en ljuddämpande miljö med såväl tysta zoner som zoner för samtal. Ett café med utbud av kalla och varma drycker, kakor, frallor, sallader och frukt förhöjer trivseln. Småbarnsföräldrar har tillgång till faciliteter som micro och skötbord. Den forna skolgården har utvecklats till en fantasifull plats som inspirerar och stimulerar barn och vuxna.

Huvudbiblioteket är beläget i centralorten, men alla kommunens invånare har tillgång till någon form av biblioteksservice på rimligt avstånd. Genom en filial på hemorten, genom ett bibliotek på hjul eller genom så kallade pop-up bibliotek på oväntade platser. Nya svenskar nås med ett trevligt välkomstpaket med böcker på lätt svenska och alla nyinflyttade erbjuds lånekort och inbjuds till visning av biblioteket. Alla invånare är väl bekanta med bibliotekets utbud och tjänster och känner sig välkomna. Biblioteket är en demokratisk arena, en plats där tankar, åsikter och intressen utbyts.

MÄTMETOD:

- Antal besökare på fysiska bibliotek

6.7 Verksamhetsmål 7

Tillhandahålla ett attraktivt och interaktivt 24-timmars bibliotek

MÅLVISION 2018 – 2021

Bibliotekets öppettider hindrar ingen från att använda biblioteket dygnet runt. På bibliotekets webbplats och sociala medier finns alla möjligheter att få värdefulla tips på böcker, musik, filmer och andra medier. Besökaren kan i lugn och ro reservera på webbplatsen för att sedan hämta i biblioteket. Har man lån som håller på att gå ut, kan de lätt förlängas via webben. Vissa databaser, t ex NE, kan användas hemifrån.

Det händer mycket på biblioteket och på webbplatsen hittar man utförlig information om kommande evenemang. Härifrån kan man ladda ner hela vårens och höstens program för både barn och vuxna. Har man inte möjlighet att själv komma till biblioteket, kan man via webbplatsen få inspiration och tillgång till olika meningsfulla aktiviteter och hobbies. QR-koder ute i samhället är ett annat sätt som ger invånarna tillgång till bibliotekets utbud.

MÄTMETOD:

- Antal nyheter på webbplatsen
- Antal besökare på webbsidor
- Antal inlägg på Facebook och Instagram
- Antal följare på Facebook och Instagram

6.8 Verksamhetsmål 8

Efterfråga och beakta användarnas behov och önskemål

MÅLVISION 2018 – 2021

Kommunens invånare utnyttjar alla möjligheter att påverka bibliotekets verksamhet. Personalen är lyhörd för inköpsförslag och reserverar respektive fjärrlånar medier efter önskemål. Både på det fysiska biblioteket och på webbplatsen utnyttjas uppmaningen att komma med tips och förslag och inte minst barnen ger personalen många uppslag till utveckling. Engagemanget i olika medborgardialoger är stort och biblioteket förändras och förbättras efter användarnas behov. Personalen följer med i trender och anpassar dem efter invånarnas intressen. Ett professionellt bemötande med personlig service på generösa öppettider uppskattas av alla.

Biblioteket är också en arena där kommunens invånare har möjlighet att komma i kontakt med företrädare för kommunala och regionala samhällstjänster. Att känna sig delaktig i det samhälle man lever i är ytterst betydelsefullt och särskilt för ungdomar. På biblioteket har alla invånare möjlighet att stärka sitt inflytande över utvecklingen i lokalsamhället.

MÄTMETOD:

- Antal inköpsförslag
- Antal fjärrlån till enskilda
- Antal övriga förslag och synpunkter
- Procentandel nöjda med personalens bemötande
- Procentandel nöjda med personalens tips och förslag

7 Utmaningar 2018 - 2021

För att kunna realisera de visioner som finns för varje verksamhetsmål, står biblioteket inför ett antal nya utmaningar jämfört med närmast föregående plan. Allt är möjligt, men inte utan reflektioner och strategier och inte utan ökade ekonomiska och personella resurser. Den största utmaningen av alla är att komma fram till vad verksamheten kan göra med de resurser som står till buds i de lägen det inte är möjligt att tillföra nya resurser.

7.1 Utbud

Bibliotekets största utmaning vad gäller utbud är e-tjänsterna. Efterfrågan ökar alltmer och befintliga resurser räcker inte för att täcka invånarnas behov. Här behövs en stor årlig förstärkning. Likaså skulle alla landets bibliotek genom t ex ett gemensamt avtal för inköp behöva få ner priserna på e-böcker. Ett annat alternativ värt att kämpa för är ett nationellt e-boksbibliotek.

Ökade resurser behövs emellertid även till de fysiska medierna som parallellt med det digitala utbudet fortfarande kommer att efterfrågas. En annan utmaning är att diskutera kvalitetsbegreppet. De små förlagen blir allt fler och egenutgivningen ökar, men litteraturen recenserar inte. Hur ska vi tänka kring kvalitet? Hur ska vi kunna bedöma kvalitet? Här behöver biblioteket utveckla en strategi.

7.2 Tjänster

Att utmana mängden av olika s.k. filterbubblor är en stor uppgift för bibliotekets personal. Risken för att den ökande informationsmängden i ett ökat antal kanaler tvingar in den enskilda individen i en hanterbar filterbubbla är stor och möjligheterna att bilda sig en egen åsikt begränsas. Att få invånarna att utnyttja den arena för de många rösterna som biblioteket ska vara, är en stor utmaning.

Invånarnas önskan om att kunna nå biblioteket när deras behov är som störst ökar och biblioteket ser en utmaning i att vara tillgängliga för användarna via t ex en chattjänst. Med teknikens hjälp går det lika lätt att visa och handleda en person i t ex informationssökning i dennes hem eller på dennes arbetsplats som på plats i biblioteket.

7.3 Aktiviteter

Här måste vi utvidga vårt tänkande kring arrangemang och även se besökarna själva som möjliga föreläsare och underhållare både i det fysiska biblioteket och på bibliotekets webbplats. Likaså fundera på hur vi ska kunna hitta tid för att filma och redigera aktiviteter som föredrag och författarbesök för att kunna visas via webbplatsen.

7.4 Teknik

Behovet av hjälp med både programvaror och hårdvaror för att kunna ta del av både bibliotekets tjänster och av andra samhällstjänster ökar. Här är kontinuerlig utveckling av personalens kompetens den största utmaningen. Teknik och program som t ex används av personer med funktionsvariationer är inget naturligt inslag i bibliotekspersonalens vardag. Såväl programmering och spelifiering som ny digital teknik som t ex virtuell verklighet och förstärkt verklighet, kräver nya kunskaper och framför allt nya resurser för teknisk utrustning.

7.5 Lokaler

I bibliotekets uppdrag ligger en självklar strävan att nå allt fler invånare i kommunen. Biblioteket ska vara en serviceverksamhet för alla. Men allt eftersom bibliotekets verksamhet och popularitet växer, krymper ytor. Huvudbiblioteket i Älmhult har växt ur sina nuvarande lokaler och är i stort behov av utökade ändamålsenliga ytor för ungdomar, studerande och aktiviteter av olika slag. Såväl flexibla ytor som en tydlighet om yornas användningsområden blir en utmaning.

Att erbjuda en attraktiv biblioteksservice för fler invånare på landsbygden och i glesbygden kvarstår som en stor utmaning.

7.6 Marknadsföring

Att medvetandegöra alla invånare, oavsett egna specifika förutsättningar, om vad biblioteket kan erbjuda och hjälpa till med är en stor utmaning. Alla kommuninvånare vill inte utnyttja bibliotekets utbud och tjänster, men alla ska känna till vad biblioteket har att erbjuda. Behovet av rätt information vid rätt tidpunkt till rätt grupp genom rätt kanal är stort.

En stor uppgift är också att fundera på om webbplatsen och sociala medier räcker som digitala kanaler eller om vi behöver införa fler; kanske utveckla en egen biblioteksapp.

7.7 Samarbete

Samarbete med barnhälsovården, föreningar, studieförbund och andra kommunala enheter inom och utom den egna förvaltningen ger ett mervärde för såväl kommunens invånare som för personalen, men är också tidskrävande. Den största utmaningen är att få tiden att räcka till och fördela personalresurserna rätt. Hur använder vi de personalresurser vi har bäst? Är det över huvud taget möjligt att räcka till?

Samarbete med både interna och externa aktörer kan emellertid också underlätta ekonomiskt genom att biblioteket t ex kan låna eller hyra modern teknik istället för att äga den själv. Detta gäller också specifik teknisk kompetens.

Ett ökat samarbete med högre lärosäten och den forskning som bedrivs där, underlättar för invånarna att känna sig i fas med samhällsutvecklingen och själva kunna ta aktiv del genom studier.

Att samhällstjänster överger den personliga servicen för digitalisering medför att bibliotekets behov av samarbete med t ex migrationsverket, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och skatteverket ökar, då invånarnas behov av personlig hjälp kvarstår och också ökar.

